

**Asamblea Parlamentaria Euro-Latinoamericana
Euro-Latin American Parliamentary Assembly
Assemblée Parlementaire Euro-Latino Américaine
Assembleia Parlamentar Euro-Latino-Americana**

**EUROPEJSKO-LATYNOAMERYKAŃSKIE ZGROMADZENIE
PARLAMENTARNE**

Komisja Spraw Gospodarczych, Finansowych i Handlowych

14.8.2012

PROVISIONAL

WSTĘPNY PROJEKT REZOLUCJI

Bezpieczeństwo żywnościowe z perspektywy Unii Europejskiej-Ameryki Łacińskiej i Karaibów

Współsprawozdawca PE:

Współsprawozdawca AŁK:

Bezpieczeństwo żywnościowe z perspektywy UE-AŁK

Europejsko-Latynoamerykańskie Zgromadzenie Parlamentarne,

- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1905/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. ustanawiające instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju,
  - uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego pt. „Strategia tematyczna na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego: Rozwój planu działań na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego drogą realizacji milenijnych celów rozwoju (COM(2006) 0021), przyjęty w dniu 25 stycznia 2006 r.,
  - uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego pt. „Unijne zasady ramowe dotyczące wsparcia krajów rozwijających się w zakresie wyzwań związanych z bezpieczeństwem żywnościowym” (COM(2010) 0127), przyjęty w dniu 31 marca 2010 r., oraz konkluzje Rady przyjęte w dniu 10 maja 2010 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Parlamentu Europejskiego z dnia 19 lipca 2011 r. w sprawie unijnych zasad ramowych dotyczących wsparcia krajów rozwijających się w zakresie wyzwań związanych z bezpieczeństwem żywnościowym,
  - uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego pt. „Pomoc humanitarna w zakresie żywności” (COM(2010) 0126), przyjęty w dniu 31 marca 2010 r., oraz konkluzje Rady przyjęte w dniu 10 maja 2010 r.,
  - uwzględniając Deklarację Rzymską w sprawie Bezpieczeństwa Żywnościowego przyjętą w 1996 r. na Światowym Szczycie Żywnościowym, wspieraną przez Organizację Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO),
  - uwzględniając roczne sprawozdanie FAO za rok 2011 w sprawie braku bezpieczeństwa zaopatrzenia w żywność na świecie,
  - uwzględniając Biuletyn dotyczący bezpieczeństwa żywnościowego i odżywczego za okres styczeń-marzec 2012 r. opublikowany przez Biuro Regionalne FAO dla Ameryki Łacińskiej i Karaibów,
  - uwzględniając deklarację przywódców państw grupy G20, przyjętą w Los Cabos w dniu 19 czerwca 2012 r., oraz sprawozdanie wiceministrów rolnictwa grupy G20, przyjęte w Meksyku w dniu 18 maja 2012 r.,
- A. mając na uwadze, że art. 25 ust. 1 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 r. uznaje, że każdy człowiek ma prawo do życia na stopie życiowej zapewniającej jemu i jego rodzinie zdrowie i dobrobyt, a w szczególności wyżywienie;
- B. mając na uwadze, że w 1996 r. na Światowym Szczycie Żywnościowym w Rzymie przywódcy 185 państw potwierdzili w Deklaracji Rzymskiej w sprawie Bezpieczeństwa Żywnościowego, że każdy człowiek ma prawo mieć dostęp do żywności zdrowej i pożywnej, zgodnie z prawem do odpowiedniego wyżywienia i prawem każdego człowieka, aby nie doznawać głodu.

- C. mając na uwadze, że kryzys żywnościowy z lat 2006-2008 spowodował w 39 państwach świata, w większości afrykańskich i azjatyckich, nagły brak żywności, co poważnie odbiło się na najuboższej ludności i wymagało pilnej pomocy zewnętrznej;
- D. mając na uwadze, że nagły brak żywności jest sytuacją, która występuje dwukrotnie częściej niż trzydzieści lat temu i zanoszą się na to, że tendencja ta utrzyma się w najbliższych dekadach ze względu na nakładanie się szeregu czynników, wśród których należy podkreślić: zmiany klimatyczne i zaostrzenie skrajnych zjawisk klimatycznych, wzrost liczby ludności na świecie i duży wzrost gospodarczy w gospodarkach wschodzących, zmiany zwyczajów żywieniowych i modeli konsumpcji w tradycyjnych społeczeństwach, zakłócenia w funkcjonowaniu łańcucha dostaw żywności i wprowadzania żywności do obrotu, wzrost cen energii, szersze stosowanie biopaliw i wzrost finansowej spekulacji podstawowymi produktami;
- E. mając na uwadze, że pomimo postępów poczynionych w ostatnich dekadach, w ciągu ostatnich pięciu lat zwalczanie głodu i niedożywienia zostało zahamowane w większości regionów, między innymi z powodu inflacji cen podstawowych produktów;
- F. mając na uwadze, że problem braku bezpieczeństwa żywnościowego szczególnie ostro dotyka najuboższej ludności, której siła nabywcza zmniejsza się, przy jednoczesnym wzroście linii ubóstwa; mając ponadto na uwadze, że niedożywienie dzieci i młodzieży ma poważny i nieodwracalny wpływ na ich rozwój fizyczno-umysłowy i że w długoterminowej perspektywie ogranicza ono potencjał ludności;
- G. mając na uwadze, że w Ameryce Łacińskiej głód i ubóstwo występują przede wszystkim na obszarach wiejskich, na których drobni producenci lokalni prowadzą na zdegradowanych i mało urodzajnych glebach gospodarstwa produkujące na własne potrzeby, a dochody są uzależnione od nadwyżek produkcji, jakie producenci mogą uzyskać;
- H. mając na uwadze, że chociaż w Ameryce Łacińskiej istnieje silny sektor rolniczy i że region ten jest eksporterem netto podstawowych produktów, ogólnie rzecz biorąc wysokie ceny tych produktów na rynkach międzynarodowych nie przyniosły korzyści temu regionowi;
- I. mając na uwadze, że brak bezpieczeństwa żywnościowego stanowi poważny problem humanitarny, a oprócz tego poważnie zagraża stabilności, pokojowi i bezpieczeństwu na świecie;
- J. mając na uwadze, że w związku z powyższym w ostatnich latach świat uświadomił sobie znaczenie, jakie ma problem bezpieczeństwa żywnościowego, który posłużył za katalizator wysiłków zmierzających do zwiększenia koordynacji i zarządzania na szczeblu międzynarodowym w tej dziedzinie;
- 1. wzywa kraje Unii Europejskiej (UE) oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów (AŁK) do kontynuacji starań zmierzających do realizacji pierwszego milenijnego celu rozwoju, który polega na zmniejszeniu o połowę – między 1990 a 2015 r. – proporcji osób z dochodami niższymi niż jeden dolar dziennie oraz odsetka osób cierpiących głód; przypomina, że brak żywności i ubóstwo są ze sobą ściśle powiązane i wyraża zaniepokojenie, że cel ten jest daleki od realizacji, ponieważ ponad jedna szósta ludności

świata żyje w ubóstwie i doznaje głodu;

2. wyraża zaniepokojenie obecnymi wysokimi cenami żywności w obu regionach, a także faktem, że według przewidywań FAO tendencja do wzrostu cen żywności i braku stabilności tych cen utrzyma się w najbliższych dekadach;
3. przyjmuje do wiadomości coraz większy konsens co do strukturalnej, a nie cyklicznej natury głównych zmian w popycie i podaży na żywność na świecie, co powoduje wzrost inflacji cen żywności; przyznaje, że te zakłócenia strukturalne wynikają z bardzo różnych zjawisk, zarówno realnych, jak i finansowych;
4. podziela konsternację licznych organizacji międzynarodowych coraz ściślejszym powiązaniem między rynkami rolno-spożywczymi a rynkami finansowymi; podziela przekonanie, że nabywanie dużych ilości podstawowych produktów przez fundusze inwestycyjne i emerytalne na rynkach instrumentów pochodnych przyczyniło się decydująco do braku stabilności i zakłóceń na rynkach w ostatnich latach;
5. stwierdza, że chociaż jest to zjawisko, które trudno określić w cyfrach, nabywanie na wielką skalę gruntów rolnych Ameryce Łacińskiej, spowodowane wzrostem cen żywności i spodziewanymi wysokimi zyskami, gwałtownie wzrosło w ostatnich latach, chociaż operacje tego rodzaju mogą być korzystne dla nabywcy i sprzedawcy, to różnice między siłą negocjacyjną poszczególnych stron mogą przynieść wynik mało korzystny dla drobnego producenta i w rezultacie spowodować utratę gruntów przez ludność rdzenną oraz koncentrację gruntów rolnych w obcych rękach;
6. wzywa rządy UE i AŁK do dalszej współpracy na różnych dwustronnych forach dotyczących zarządzania bezpieczeństwem żywnościowym oraz do zbliżenia i skoordynowania swoich stanowisk w ramach różnych przestrzeni dialogu między UE-AŁK; zaleca, aby, poszukując globalnych rozwiązań, oba regiony przeprowadziły konsultacje z różnymi sektorami społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności z organizacjami rolnymi i ludnością rdzenną;
7. wzywa rządy do włączenia bezpieczeństwa żywnościowego do swojej polityki oraz do zapewnienia spójności między strategiami politycznymi w dziedzinie rolnictwa, handlu, energetyki i rozwoju; w związku z tym uważa, że najbardziej rozwinięte gospodarki UE i AŁK powinny dokonać przeglądu swoich systemów dotacji rolnych i rozważyć ewentualne skutki uboczne, jakie mogą przynieść zachęty wprowadzone w sektorze biopaliw;
8. zgadza się, że należy zachęcać do poszukiwania trwałych długoterminowych rozwiązań problemu braku bezpieczeństwa żywnościowego; podkreśla jednak konieczność kontynuacji programów umożliwiających w sytuacjach nagłego braku żywności natychmiastowy dostęp do żywności i realizację przekazów pieniężnych, wzywa do skupienia wysiłków w szczególności na poszukiwaniu rozwiązań w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i zwiększania produktywności, które rozwiążą problemy w średnio- i długoterminowej perspektywie;
9. podkreśla, że należy stawiać na politykę, która ułatwi wykorzystanie możliwości wzrostu w sektorze rolnictwa; podkreśla, że należy ulepszyć metody produkcji i stan gruntów, a także badania i rozwój w zakresie upraw, nasion i roślin modyfikowanych genetycznie;

aby wykorzystać ten potencjał wzrostu, należy także inwestować w szkolenie rolników poprzez specjalne programy zwiększające kwalifikacje oraz w infrastruktury na obszarach wiejskich, które zwiększą możliwości handlowe drobnych rolników i dynamikę lokalnych rynków;

10. zaleca, aby nasilić politykę w zakresie dostosowania produkcji i konsumpcji podstawowych produktów poprzez wspieranie uprawy gatunków lepiej dostosowanych do potrzeb żywieniowych lokalnej ludności, lecz także do warunków klimatycznych i terenu; podkreśla, że należy unikać stosowania niezrównoważonych praktyk, które przyczyniają się do degradacji gleby oraz utworzyć politykę różnicowania produkcji, która będzie alternatywą na monouprawy, bardzo podatne na zagrożenia klimatyczne, plagi i wahania cen; uważa, że środki te, wraz z rozszerzeniem edukacji w zakresie odżywiania, pozwolą uratować tradycyjne podstawowe produkty jako podstawę żywienia, co poprawi stan odżywiania się ludności;
11. wzywa rządy do podjęcia środków wsparcia na rzecz rolnictwa rodzinnego, w szczególności środków ułatwiających dostęp do kredytu; zauważa, że ogólnie rzecz biorąc wysokie ceny żywności nie przyniosły korzyści rolnictwu rodzinnemu ze względu na niewielką konkurencję na rynkach, wysokie ceny środków produkcji i nieprzewidywalny charakter dochodów, natomiast negatywnie wpłynęły na to rolnictwo zmienne ceny, które utrudniają planowanie działalności, zniechęcają do podejmowania decyzji o inwestycjach i ograniczają dostęp do kredytu;
12. wzywa UE i państwa członkowskie do kontynuacji wysiłków w zakresie współpracy rozwojowej, pomimo obecnych surowych ograniczeń budżetowych; podkreśla, że UE i państwa członkowskie wnoszą ponad połowę oficjalnej pomocy rozwojowej na poziomie światowym i że znaczna część tej pomocy jest przeznaczana na programy w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, w szczególności w krajach uważanych za kraje regionu najbardziej narażone na brak żywności, takie jak Honduras, Nikaragua, Kuba i Haiti; wyraża zadowolenie z prawidłowego funkcjonowania instrumentu żywnościowego (*food facility*) w wysokości 1 mld EUR, za pomocą którego UE zareagowała na kryzys żywnościowy w latach 2006-2008;
13. potwierdza stanowcze zaangażowanie na rzecz Światowego Programu Żywnościowego Organizacji Narodów Zjednoczonych, ponieważ okazał się on bardzo skuteczny w szybkim dostarczaniu żywności ludności najbardziej potrzebującej podczas powtarzających się kryzysów żywnościowych, które miały miejsce w ostatnich latach;
14. z zadowoleniem przyjmuje Plan działania w zakresie rolnictwa i przeciwdziałania zmienności cen żywności, przyjęty przez ministrów rolnictwa grupy G20 w czerwcu 2011 r., a w szczególności uruchomienie systemu informacji o rynkach rolnych (AMIS); w związku z tym przyznaje, że poprawa informacji i przejrzystości na rynkach odgrywa ważną rolę w zmniejszaniu niestabilności na rynku podstawowych produktów;
15. wzywa rządy do przyjęcia niezbędnych środków w celu zwalczania nadmiernej spekulacji, nadużyć i manipulacji na rynkach produktów podstawowych; podkreśla, że aby wysiłki zmierzające do uregulowania rynków finansowych były skuteczne, należy je realizować na szczeblu światowym; w związku z tym podziela zalecenie grupy G20 mające celu poprawę regulacji rynków pochodnych produktów podstawowych i nadzoru nad nimi oraz popiera zasady regulacji rynków pochodnych produktów podstawowych i

nadzoru nad nimi przedstawione przez Międzynarodową Organizację Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO) we wrześniu 2011 r.; wzywa ponadto IOSCO do opracowania w jak najkrótszym terminie zaleceń w sprawie sposobu wdrażania tych zasad;

16. przyznaje, że strategie bezpieczeństwa żywnościowego powinny być właściwe poszczególnym krajom i ich sytuacji, aby przywrócić odpowiednią równowagę między wspieraniem produkcji krajowej a reagowaniem za pomocą handlu na potrzeby w zakresie żywności; uważa, że aby osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i wzrost produktywności w rolnictwie, zasadnicze znaczenie ma system handlowy stabilny, przewidywalny, bez zakłóceń i przejrzysty;
17. wzywa rządy krajowe, aby – zgodnie z zaleceniami FAO – nie przyjmowały restrykcyjnej polityki handlowej w celu uporania się z wewnętrznymi problemami w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, ponieważ praktyki tego rodzaju sprzyjają jeszcze większemu wzrostowi cen na międzynarodowych rynkach oraz zwiększają niestabilność tych rynków; w związku z tym wzywa rządy do ratyfikacji porozumienia osiągniętego przez grupę G20 w celu usunięcia i nie nakładania w przyszłości ograniczeń w eksporcie żywności i podatków nadzwyczajnych stosowanych do żywności kupowanej w celach humanitarnych, a nie handlowych w ramach Światowego Programu Żywnościowego; wzywa rządy do dalszych negocjacji, aby przekształcić to porozumienie w ramach Światowej Organizacji Handlu w zobowiązanie wiążące na szczeblu światowym;
18. przyjmuje do wiadomości analizę Banku Światowego, w której podkreślono duży wzrost kosztów logistycznych i kosztów transportu w ostatnich latach, co jest głównym elementem inflacji cen podstawowych produktów; w związku z tym wzywa obie strony do pogłębienia polityki ułatwiania handlu i liberalizacji handlu, zarówno w obrębie obu regionów jak i między AŁK a UE;
19. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji przewodnictwu szczytu UE-AŁK, Radzie Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej, a także parlamentom państw członkowskich Unii Europejskiej i wszystkich państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów, Parlamentowi Latynoamerykańskiemu, Parlamentowi Środkowoamerykańskiemu, Parlamentowi Wspólnoty Andyjskiej, Parlamentowi Mercosuru, Sekretariatowi Generalnemu Wspólnoty Andyjskiej, Komitetowi Stałych Przedstawicieli Mercosuru, Stałemu Sekretariatowi Latynoamerykańskiego Systemu Gospodarczego oraz sekretarzom generalnym OPA i UNASUR.